

Lajtos Nóra

Tépés

*Wo ist der Weg?*¹

akkor is darabokra tépem
a térképet, tépem és tépem,
minek már ide térkép, a dzsípiesz
úgyis kihantolja az útitervet,
a térképdarabokon még látszik
a határvonal, még piroslik, még szét-
tépve is piroslik, piroslik, a
főutak a konyhakövek fugázott
vonalai mentén futnak tovább,
ott a kövön futnak, csak futnak,
a folyók medrükből kiöntenek,
Dunába folyik a Volga, így össze-
tépve minden megtörténhet,
nincs közük az országoknak
sem egymáshoz, exportálni ugyan,
hová, merre? a vasútvonalak is
kisiklanak a konyhakőre, kisiklanak
a szerelmek, kisiklanak a halálok,
a halálba vezető utat mutatják-e
a dzsípieszek, ha úticélként betápláljuk?
a legrövidebb utat keresi meg, arra
meg nincs autópálya, így kátyús lesz
az út, széttépem közben a szerelmes
leveletem, minek már ide kézírás, mikor
ott a meszendzser, csak arra gondoltam,
ne az éterbe írjak, csak úgy, pedig tudtam,
hogy széttépem, tudtam, ezért kellene
autópályán menni, hátha kivezet az a
dzsípiesz, mielőbb szeretnék megérkezni,

LAJTOS NÓRA (1977) Debrecenben élő Bella István-díjas költő, író, irodalomtörténész, kritikus, szerkesztő, tanár. Legújabb kötete: *Égbe szaggatott pogácsák* (tárcagyűjtemény, Napkút Kiadó, 2024).

1 Merre van az út?

és csakúgy lenni vagy nem lenni, nem lenni,
vagy lenni az égi Ithakában, széttépem
a vásznat is, amit tíz éven át szőttem,
a vásznon ott voltak a tengerek kékkal,
a kikötők is látszottak, a kikötők, hogy
Kháron dzsípíesze mikor romlott el,
nem tudom, de elromlott, ennyire nem
lehet még széttépetten sem nem találni
a partot, csak abban bízom, felnézve
az égre, ott lesz a csillagtérkép, azt nem
tudom majd darabokra tépni, nem hagyják
a csillagok, Kassziopeiaként M-et vagy W-t
alkotok, s kérdezem: Merre a Weg, merre a vég?
Wo ist das Fatum?
Wo is der Weg?

Fogyás

A Központi Statisztikai Hivatal szerint
most is csak fogy nemzetünk, pedig
már rég letettük a fegyvert, felvettük,
majd letettük, felvettük, letettük, a pesti
vért is elmosta az utcákról az eső, ha
kimosni az emlékekből nem tudja, csak
akarja, nem tudja, csak nagyon akarja,
mégis kivándorlunk az Európai
Egyesült Államokba, Euró-pába,
felfeszülünk egy határtalan éjkék
színű hatalmas vászonra, nagyra,
nagyobb, legnagyobbra, amit
a brüsszeli szél rángathat, cibálhat,
mégis ott vagyunk felfeszülve,
a káeshá szerint kilencmillió-
hatszáznyolcvankilencezer-tízen
fogyunk tovább, lefogyva az ország,
elfogyva, lefogyva, megfogyva – bár,
de törve is, megtörve, letörve, betörve,
feltörve, eltörve, áttörve egy *tornabarakonyi*
szitán, a Tornai-dombság szívében, testében,

lelkében, lélekben, tizennégy lélek él benne,
éldegél, nézdegél, tornabarakonyi ember
látja a Tátrát, nem úgy a tizenhárom *iborfiai*,
Iborfiába eljutni Tornabarakonyból öt és fél
óra a gógli-mep szerint, autóval öt és fél
óránnyira fekszik, nyugszik, alszik, a falu
közepe konkrétan egy telefonfülke és
egy postaláda, mindkettő piros és üres,
az iborfiai halásztó is üres vajon? úgy,
mint egy zsák, egy zempléni zsákfalu,
borsodi, abaúji, edelényi járásban tizenkét
tornakápolnai tanítvány ül a vacsoránál,
ebédnél és reggelinél, csak Szinpetrin át
lehet oda eljutni, bejutni, majd kijutni onnan,
s továbbhaladni *csertelakosi* Göcsejbe, göcseji
nyelvjárásba, ahol az enni-inni náluk *ennyi-innya*, a
búza zalaiasan *buza*, és még *asztat* kell tudni róla,
hogy húsz éve negyvennégy, ma tizenkettő a
lélekszáma, szegény Csertelakos, mégsem oly
szegény, üdülőfalvacská lett a kis település,
nem úgy, mint Debréte, piciny kis Debréte,
a Rakacai-tóba fulladt talán falud népe?
mert heten laknak ott, két család mindössze,
heten, hét debrétei, törpefaluban, rókák, borzok
és arany sakálók járnak arrafelé, ó, jaj, ha elmegy
onnan is az orvosuk külföldre, osztrákba, svájcba,
svédbe, hatan lesznek akkor, így vagyunk elnéptelenedve,
elnemzettelenedve, a 2022. január 1-jei herderi
Központi Statisztikai Hivatal szerint

Keseredés

*...anyaföld, édes, most keserű vagy –
keserű, a gyökerek is keserűek,
de ott vannak benned, nem
menekülnek, mert jaj a humusztalan,
himnusztalan földnek, jaj a koraszülött
nyárnak, koraszülött ősznek, koraszülött
télnek, tejpille borul a magyar tájra, s amint*

egy csóka ráröppen, összeráncosodik lába
alatt a tél, de akkor hirtelen kikokárdasodik
a tavasz, a piros szegfűk még mindig szabadon
nyílnak, szabadon, szabadon, vagy pernyévé
égett a sok piros? a sok piros papiros? fehér
mészkövők a fogaim, fogaim közt ropog-
tatom el magányom, honvágyam, magányom,
itthon van honvágyam, ez több, mint
nyomasztó, ez aggasztó, ez nyomasztó,
ahogy aggasztó, hogy halálfa nőtt
a kertemben, nőtt, csak úgy odanőtt,
csillagokig érő halálfa a kertemben
mit akar tőlem? talán látja *alvadtvér-
kokárda szám*, mely anyaföld-torokból
kiáltja: itt élned, itt *élnedhalnod* kell –
édes anyaföldnek keserűgyökerét rágja
a féreg, rágja és rágja, fiaink, lányaink,
az unokák elmennek, s nem visznek
megrágott gyökeret magukkal, se anya-
földet emlékébe, mert nem jut az eszükbe,
csak a tengerparti köveket gyűjteni,
üvegben hazahozni, csak az jut az eszükbe,
hol látsz földet dunsztolni? hol látsz? s azt látod?
akkorára nőtt a méhembem a telihold, mint egy
óriás krizantém, óriás, kicsiny kis Magyarország,
kékes tetők a háztetők alkonykor, alkonyban,
alkonyatban minden verse, mit aznap írtam,
elvirágzik, hát nekilátok zászlókat zabálni, de
megakad gyerekkez-fogta nyele a torkomon,
megakad, jaj, megakad... keserű földben
keserű gyökér, keserű torokban keserű igék,
keserű széljárás, szélkelés, édigérő halálfából
májusfa lesz, májufán fekete szalagok libegnek-
lobognak, feketék, fekete anyaföldben hófehér
gyökerek, feketében fehérek, fekete mellbimbóból
tejfehér tejcseppek, tejfehér csöppennek, cseppennek
el, de elapad ez az édes anyatej, megszakad az anyaöl,
anyaméh, anyaaág, anyafa, anyafű, édes anyanyelv!
... anyaföld, édes!